

Mrtvi in njihove zgodbe

Jedrč J. Furlan

Dialog z mrtvimi

Predstava *Galerija mrtvih žensk* (koncept Mala Kline, avtorstvo Maja Delak in Mala Kline) je rezultat dela v raziskovalnem programu Agon zavoda En-Knap. Ustvarjalci so jo opredelili kot dialog s kulturnim besedilom Heinerja Müllerja *Hamletmaschine* iz leta 1979, ki vzpostavlja vprašanje trojstva fikcija-teror-politika in na ravni forme preiskuje možnosti odziva nanj.

V predstavi lahko odkrivamo odtenke omenjenega dialoga in druge znane citate sodobnih plesnih referenc (trzajoče telo Pine Bausch, skupinsko uigrani deli s poudarjenimi »ženskimi« gestami skupine Rosas, trenutek poudarjanja ženskih prsi, morda »ukraden« Annie Sprinkle); toda v kontekstu celote ti »citati« niso poudarki ali mašila, gre tako za dejaven dialog kot tudi za željo po preseganju zgodovinskih sistemov kodiranih teles, giba in »plesne politike«, v podtonu tudi žensko-moškega razmerja. Plesno minimalizirana koreografija se v prvem delu disciplinirano in brez komentarja loteva pravih igre, »politike«; nakazani gledališki segmenti večjeje iz podzavesti pečate zgodovinskih ostankov. Solo vdor Irene Tomažin med občinstvo, ko grgrta o mucici, nas vpelje v drugi del, ko (če se malce naslonimo na terminologijo ustvarjalcev) fikcija terorja popusti politiki in pride do izraza »možnost človeškega odziva«. Sledi koreografsko premišljen razpad distancirane manire prvega dela. Preden bi zmogli preseči arhetipski moment, nastopajoči popustijo »človeškemu«; pokvarjeno mehansko telo ne zmore več kontrolirati trzljajev, ti se pomešajo in ponavljajo kot pokvarjena plošča, kar je možno brati ironično, tragikomično, vsekakor pa tudi srhljivo.

Predstava se konča tako, da si možki na kupu (ne le ženskih) teles prižge cigareta. Tudi če pustimo ob strani spolno teorijo in politiko, je sporočilo jasno. Prostorica in zvočna ureditev vses-

Predstava *Galerija mrtvih žensk* ne bo zlahka padla v pozabo. Foto: dokumentacija Dnevnika

kozi rušita mejo med prej in zdaj, med tu in tam, med sistemom in človekom. To je uprizoritev o nezmožnosti besede, jezika in telesa, ki težko laže, vsekakor pa ne bo zlahka padla v pozabo.

Od cirkusa k plesu

Zarjavele trobente (v avtorski režiji Branka Potočana) je predstava, ki spaja cirkuske elemente in gibalne sklope sodobnega plesa. Že začetni prihod glasbenikov in enega od nastopajočih, ki ga osvetli luč, ko prihaja skozi »službeni vhod«, se zaletava in izgublja po odru, odet v sukajič, v katerega je skril glavo, napoveduje, da bomo gledali »neklasični« cirkus.

Uvodna scena odstre impresivno sliko: temen oder z dolgimi kovinskimi palicami, ki so v globini odra sestavljene v visoko konstrukcijo. V njej in po njej padajo in se vzpenjajo plesalci, ki potem sestavijo na videz »lebediči« skupek teles, kar deluje precej duhovito. V toku predstave, ob nenehni živahni spremjavi glasbenikov, smo priče še več podobnim spretnim gagom. Zaradi hitrosti, spretnosti in malce lirične srhljivosti ob »vrvohodskih« prizorih gledalec tu in tam zaploskajo, sliši se smeh. Plesalce odlikuje odlična plesna, telesna pripravljenost, hitri so in iznajdljivi. Koreografsko so zanimiva zaporedja gibov, ki poudarjajo pestro izbiro možnosti uporabe rekvizitov, njihove »ne-

varnosti« in predvsem (z)možnosti uporabe.

Predstava je predvsem prikaz niza veččin, od cirkuskih do plesnih. Zgodbe kot take ni, ustvarjalci je tudi niso na silo iskali in poudarjali. Morda bi lahko poudarili fragmentarno čistost predstave, ki ne išče podtonov, analiz ali nasilnih spojev. Bolj kot o dogodku, ki bi hotel nuditi trdno celoto, lahko torej govorimo o večeru različnih prizorov. Vmesni spoji in čakanje na naslednjo točko nas lahko zazibajo tudi v malce dolgočasja, saj smo iz prizora v prizor priče že izkazanim spretnostim. Zgodba bi lahko vsebinsko utemeljila dogajanje in zapolnila umirjeni ritem (zgodlj) menjave prizorov, morda bi bilo dovolj že, če bi si prizori sledili z vrtoglavo hitrostjo, nam že bolj jemali sapo in nas ne zazibali v udobno sedenje in čakanje na naslednjega.